

Huwelijksvoorbereiding

H.A. Tijssen

We hebben ze allemaal wel eens zien liggen, boeken met titels als *Bouwen aan je huwelijk*, *Verlangen naar tederheid* of *Man en vrouw naar Gods beeld*. Het kan zijn dat u ze zelfs in handen hebt gehad en toch maar weer weggelegd met het idee 'ach, dat weet ik allemaal wel' of 'mijn kinderen zijn zover nog niet'.

Raar eigenlijk dat we ons voorbereiden op een beroep door middel van uitgebreide scholing, maar dat we bij het vooraf nadenken over het huwelijk nauwelijks cursussen of zelfs maar gewoon boeken gebruiken. Zelfs het praten erover gebeurt maar heel zelden en vaak maar kort en oppervlakkig.

Wat kan er in een gemeente gedaan worden om jonge mensen te helpen in de bezinning over huwelijk en gezin? Dit artikel gaat over een experiment met een serie gespreksavonden, die als titel droegen 'Verliefd, verloofd, getrouwd'.

Voorgeschiedenis

Het speelde in een stadsgemeente. Tijdens huisbezoeken bleken veel jonge mensen te zitten met vragen over huwelijk en gezin. Vragen, die naar ons idee als ouderlingen voortvloeiden uit een gebrekkige kennis van en inzicht in wat Gods Woord te bieden heeft aan steun.

Bovendien kregen we de indruk dat er nauwelijks over gepraat werd met andere stellen binnen de gemeente. Men gaf aan het moeilijk te vinden om elkaar om steun te vragen of elkaar aan te spreken op gedragingen, ook al had men daar vragen over.

Van het GVI-Soeslo wisten we dat er cursussen werden gegeven ter voorbereiding op het huwelijk. Het was mogelijk geweest om hun te vragen een dergelijke cursus te verzorgen in onze gemeente. Uiteindelijk hebben we ervoor gekozen om zelf iets aan te bieden als kerkeraad, omdat we ons realiseerden dat het ook voor onszelf belangrijk was om ons te leren verplaatsen in de leef- en denkwereld van jonge stellen.

Opzet

Met behulp van GVI-materiaal en verschillende boeken hebben we vervolgens een serie gespreksavonden uitgedacht en voorbereid. We hebben ons laten leiden door de volgende doelstelling: het bieden van pastorale steun in een tijd die vol is van vragen over de unieke gave van de Schepper, het huwelijk.

We kozen voor de vorm van gespreksavonden, omdat we de gedachtenwisseling tussen de jonge stellen belangrijk vonden. Maar dat moest dan wel gestructureerd gebeuren en met de Bijbel letterlijk en figuurlijk opengeslagen. Als gespreksleiders traden op een ouderling, ervaren in het werken met groepen en de eigen plaatselijke predikant.

We kondigden onze taak aan als tweeledig: gesprekstechnisch en toerustend. Met andere woorden: de voorwaarden scheppen voor een goed groepsgesprek én helpen om de Bijbel te openen en de goede plaatsen te vinden om antwoorden te krijgen op allerlei vragen.

Doelgroep

Wat ons voor ogen stond, was een groep jonge mensen in diverse situaties: verloofden, bijna-getrouwden en pasgetrouwden. We hoopten dat men elkaar in die samenstelling iets te bieden zou hebben.

De avonden werden in de kerkbode aangekondigd en de ouderlingen nodigden in hun eigen wijk jongelui uit om deel te nemen.

In eerste instantie werd vooral gereageerd door pasgetrouwde stellen. Met hen zijn we dan ook begonnen. Dit artikel is gebaseerd op de ervaringen met deze groep, die bestond uit zes echtparen. De niet-getrouwde jongelui reageerden trager, de groep was kleiner en men was minder trouw in de opkomst. Na twee avonden en een door bijna iedereen afgezegde avond is het gesprek met hen niet voortgezet. We bezinnen ons erop hoe dit komt en hoe het gesprek eventueel alsnog moet worden opgepakt.

Programma

De eerste avond werd besteed aan de inventarisatie van onderwerpen waarover men wilde praten. Bovendien hebben we de vraag naar het doel van het huwelijk aan de orde gesteld. De tweede avond hebben we daarover doorgepraat.

Uiteindelijk zijn de volgende thema's besproken:

- het doel van het huwelijk
- verschillen tussen man en vrouw als schepsel
- taak/rolverdeling binnen het huwelijk

- positieverdeling binnen het huwelijk
- gezinsvorming, ouderschap.

De avonden duurden twee tot twee-en-een-half uur. Aanvankelijk vonden ze in een zaal van de kerk plaats, later werd besloten het - met het oog op de sfeer - beurtelings bij mensen thuis te doen.

Bij de voorbereiding thuis en bij de besprekingen maakten we gebruik van het boekje *Die twee ... één vlees*, geschreven door ds. P. Niemeijer, uit de serie *Woord en Wereld*.

Ervaringen

Tijdens de gesprekken viel ons het volgende op:

- de Bijbel wordt gezien als moeilijk toepasbaar ("zullen we de Bijbel er nu eens even buiten laten, want daar kan ik in deze tijd niks mee")
- veel ideeën lijken sterk beïnvloed door de tijdgeest ("je moet doen waar je goed in bent", "in je huwelijk ben je vooral maatjes", "het ideaal is: allebei werken, allebei voor kinderen en huishouden zorgen")
- ouders (veertigers, vijftigers) zijn hun kinderen in het denken soms zelfs een stap vooruit ("mijn ouders zeggen: waarom zou je direct aan kinderen beginnen")
- men is zeker bereid om te praten, al roepen bijbelse argumenten soms heel wat vragen en weerstand op (de Bijbel opendoen bij Genesis 1 om daar te beginnen met het studeren op het doel van het huwelijk was voor velen niet vanzelfsprekend).

Effecten

Men is door de gesprekken 'op een ander been gezet', er is meer bewustzijn gegroeid van het feit dat de tijdgeest een behoorlijke invloed op ons heeft.

Een aantal echtparen heeft elkaar opgezocht na afloop van de serie gespreksavonden, om nog eens verder door te praten. In die zin heeft het ook bevorderend gewerkt wat betreft het gemeenschapsgevoel.

Evaluatie

Helpen bij de huwelijksvoorbereiding is ons dus nog niet gelukt. Maar we hebben wel een aantal belangrijke ervaringen opgedaan:

- het is moeilijk om verloofde stellen zover te krijgen, dat ze met elkaar en onder leiding van ambtsdragers het gesprek aangaan. De vraag is of dat te maken heeft met onzekerheid of dat er sprake is van angst voor bepaalde onderwerpen, zoals seksualiteit en in het bijzonder het gemeenschap hebben voor het huwelijk. De praktijk is dat steeds meer jongeren daartoe gewoon overgaan, zonder dat erover gepraat wordt met elkaar en met ouders.
- het gesprek met de Bijbel open is zeker geen vanzelfsprekende zaak onder jonge mensen. Veel ideeën die in onze gesecculariseerde maatschappij leven, worden zonder al te diepgaande toetsing gemakkelijk overgenomen en niet alleen door jongeren. Het was voor ons schokkend om te horen dat de Bijbel gezien wordt als niet bruikbaar voor deze tijd, en te merken dat er soms echt weerstand is om bijbelteksten over deze onderwerpen grondig te bestuderen.

Tot slot

Misschien zijn we veel te naïef in ons denken over de huwelijksvoorbereiding door jongeren. Het blijkt dat er heel weinig fundamenteel gepraat wordt in de gemeente en in de gezinnen met opgroeiende jongeren.

Uit onderzoek blijkt dat jongeren met hun ouders wel over beroepsvoorbereiding spreken, maar weinig over relaties en seksualiteit. Het zal dus onder gereformeerde jongeren niet veel anders zijn. Maar dan is het belangrijk, dat juist het onderlinge gesprek tussen jongeren gestimuleerd wordt en dat we hen helpen om daaraan diepgang te geven.

Gespreksavonden kunnen daarvoor een belangrijk middel zijn. Maar ook het voorbeeld dat ouders geven in hun eigen spreken over huwelijk en seksualiteit.